

**Тема 4. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава).
Монгольська навала.**

Причини, що викликали роздробленість Київської Русі

Галицько-Волинське князівство (XII – XIV ст.)

	<i>Галицьке князівство</i>	<i>Волинське князівство</i>
<i>Територія</i>	Землі в Прикарпатті та Верхньому Подністров'ї	Землі в басейні південних приток Прип'яті та Верхів'я Західного Бугу
<i>Особливості розвитку</i>	Сприятливі природні умови, віддаленість від кочівників, широкі торгівельні зв'язки з Західною Європою сприяли економічному піднесенню князівства. Але швидке зростання і зміцнення великих бояр викликало постійні сутички їх з княжою владою, що спричинило політичне послаблення князівства.	Завдяки незначній віддаленості від Києва, слабкості місцевого боярства (отримували земельні володіння за службу князеві) Волинь була більш відданішою князю.
<i>Формування князівства</i>	Розпочалося в II половині XI ст. Засновник династії – онук Ярослава Мудрого Ростислав Володимирович. Пік могутності співпадає з князюванням Ярослава Осмомисла (1152 – 1187).	До середини XII ст. не мало власної князівської династії. Керували київські ставленики. У 1170 р. став правити Роман Мстиславич (збільшував власні володіння, воював з половцями, литовцями, проводив активну зовнішню політику).

Сприятливі умови утворення і зростання Галицько-Волинської держави

- ◆ Віддаленість від Києва сприяла зменшенню можливостей впливу на ці землі центральної влади.
- ◆ Особливості природних умов спричиняли важко доступність земель обох князівств для кочовиків зі Степу.
- ◆ Вдале географічне розташування на перехресті основних торговельних шляхів.

- ◆ Потреба об'єднання зусиль обох князівств для боротьби з нападами поляків і угорців, а пізніше – проти монгольської навали.
- ◆ Великі родовища солі, яка була бажаним і потрібним товаром у тогочасній торгівлі, сприяли економічному піднесенню.

Ярослав

Осмомисл

(1153 – 1187)

- Боротьба з половцями
 - Боротьба проти боярської опозиції
 - Розширення території князівства, приєднано землі між Карпатами і Дністром, пониззям Дунаю
 - Дружні стосунки з Угорщиною, Польщею, Візантією
 - Розвиток ремесла й торгівлі
- Галицьке князівство досягло найвищої могутності

Роман Мстиславич

(1199 – 1205)

- **Об'єднання Волинського та Галицького князівств 1199 р.**
- Фактичний володар усієї Південно-Західної Русі
- Боротьба з боярами, утверджуючи владу монарха
- Успішні походи проти половців
- Міцні зв'язки з Візантією, Польщею, Угорщиною, Папою Римським

Періодизація розвитку Галицько-Волинської держави

<i>Період</i>	<i>Основний зміст</i>
1199 – 1205 рр.	Виникнення і становлення об'єднаного Галицько-Волинського князівства за Романа Мстилавича
1205 – 1238 рр.	Тимчасовий розпад Галицько-Волинської держави, посилення боротьби боярства за владу
1238 – 1264 рр.	Відновлення єдності та зміцнення Галицько-Волинської держави за Данила Романовича Галицького
1264 – 1323 рр.	Розвиток Галицько-Волинської держави за наступників Данила Галицького.
1323 – 1340 рр.	Поступове ослаблення і занепад князівства

Монгольська навала

1223 р. – розгром об'єднаного русько-половецького війська на р. Калка

1237 р. – розгром Рязанського та Володимиро-Суздальського князівств

1239 р. – захоплення Переяславського та Чернігівського князівств

1240 р. – захоплення Києва монголами

1242р. – створено державу – Золота Орда

	. Інститут баскаків.	воєнних походах
--	----------------------	-----------------

Особливості золотоординського панування

- ✓ Руські землі не були безпосередньо включено до складу Золотої Орди.
- ✓ Терпиме ставлення золото ординців до християнської віри, відсутність спроб примусити русичів зректися віри, традицій і звичаїв.
- ✓ Золото ординці не створювали на руських землях постійно діючого адміністративного апарату.

Данило Галицький
(1238 – 1264)

- У 1234 р. об'єднав під своєю владою усі Волинські землі
- У 1238 р. приєднав Галицьке князівство
- Для зміцнення держави відбудовував зруйновані та засновував нові міста, споруджував кам'яні фортеці
- У 1239 р. підпорядкував Київ
- Успішно боровся з німецькими рицарями та монгольськими військами
- Здійснив походи на Чорну Русь, литовські та польські землі
- Вів боротьбу з боярською опозицією. Остаточо ліквідував її після перемоги під Ярославом (1245).
- Доклав чимало зусиль для створення широкої антимонгольської коаліції.
- Погодився прийняти від Папи Римського королівську корону і укласти унію православної і католицької церков. Коронація відбулася 1253 р. у

	місті Дорогочин.
<p>Юрій I Львович (1301 – 1308)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Відновлено єдність королівства - Перенесення столиці до Володимира - Створено окрему Галицьку митрополію (1303) - Переїняв королівський титул - Піднесення економіки та культури - Люблінські землі захопила Польща, частину Закарпаття – Угорщина - Його сини Андрій та Лев II одночасно загинули в битві з монголами (1323)
<p>Юрій II Болеслав (1325 – 1340)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - В боротьбі з боярами спирається на міщан - В найбільші міста призначає своїх намісників - Відродження Галицької митрополії - Намагався протистояти експансії Польщі та Угорщини

Історичне значення Галицько-Волинської держави

- Друга після Київської Русі велика держава на українських землях, яка продовжувала її культурні традиції.
- Захистила від завоювання та асиміляції південну та західну гілки східних слов'ян, сприяла їхній консолідації та усвідомленню власної самобутності.
- Після занепаду Києва стала центром економічного і політичного життя, який забезпечував високий рівень розвитку українських земель.
- Упродовж століття після монгольської навали забезпечувала безперервність розвитку традицій самостійного державного життя на українських землях.
- Своєю орієнтацією на Захід сприяла поступовому подоланню однобічності візантійських культурних впливів і збільшенню можливостей поширення західноєвропейських культурних в

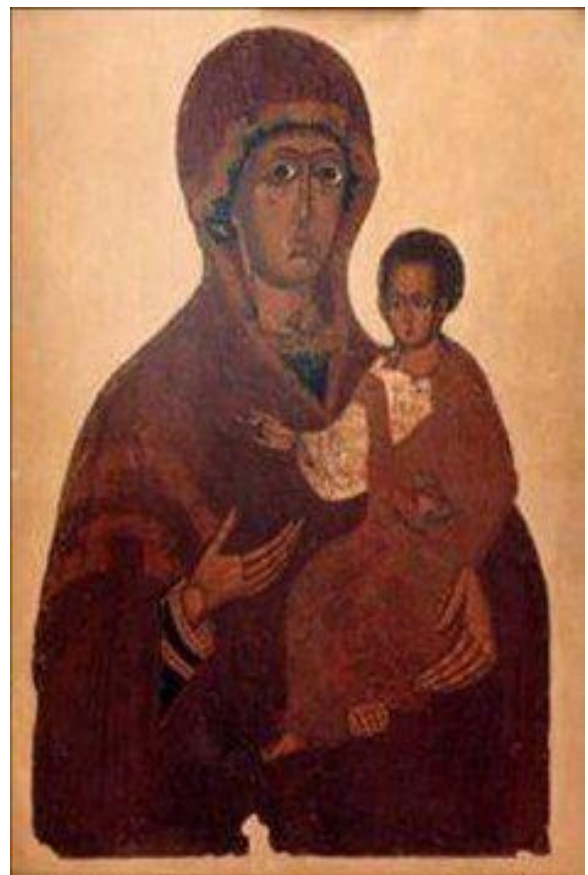
**Церква святого
Пантелеймона поблизу
Галича. Кінець 12 ст.**

**Успенський собор у Володимирі. 1160 р.
Сучасний вигляд.**

Холмська ікона Богородиці. 12 ст.

**Дорогобузька ікона Богородиці.
Остання третина 13 ст.**